

JOS BUSCHMAN*
 DANIEL WILCOX**
 SARAH FOULGER***
 DANIEL SOSNOWSKI***
 STEFAN BOGAERTS****
 JULES MULDER*****

Onderzoek met de polygraaf naar bekentenissen betreffende de seksuele voorgeschiedenis onder 25 Nederlandse mannen die kinderporno hadden gedownload

ABSTRACT

In dit artikel wordt het eerste Nederlandse onderzoek naar het gebruik van polygrafie bij reeds veroordeelde delinquenten (post-conviction) beschreven. Van belang is dat het onderzoek zich uitsluitend richt op daders van een delict via internet. In het onderzoek werden verschillende soorten pedofiel gedrag, zoals dat werd vertoond door deze 25 mannen die allen waren veroordeeld voor het bezit van kinderporno, systematisch aan de orde gesteld. De resultaten van het onderzoek gaven aan dat polygrafie na de veroordeling aanvullende gegevens kan opleveren voor theorievorming op dit gebied, kan bijdragen aan behandeling, supervisie en een meer doeltreffende beheersing van het strafbare gedrag, en het aantal toekomstige slachtoffers kan reduceren.

Kernwoorden: Post-conviction polygrafie – Nederland – seksueel – bekentenissen

INLEIDING

Het SHDE (Sexual History Disclosure Polygraph Examination), het onderzoek met de polygraaf naar bekentenissen betreffende de seksuele voorgeschiedenis, is één van de vier types polygraafonderzoeken bij veroordeelden die worden uitgevoerd in combinatie met de beoordeling, behandeling en het monitoren van zedendelinquenten. Het SHDE (Holden, 2000; Wilcox, 2000; Wilcox, ter perse) richt zich niet specifiek op het indexdelict, maar is bedoeld om aanvullende informatie te verkrijgen over mogelijk afwijkend seksueel gedrag voorafgaand aan het huidige delict. Dat kan betekenen: nog niet onthulde/bekende zedendelicten en/of geïdentificeerde parafilieën (afwijkende seksuele gedragingen), wat informatie kan opleveren voor de risicotaxatie en het behandelplan van deze persoon.

Het polygraafonderzoek als middel voor beoordeling, behandeling en monitoren van reeds veroordeelde zedendelinquenten werd in Nederland voor het eerst gepresenteerd en klinisch toegepast in 2001 (Sosnowski & Wilcox, 2001). Niettemin was de polygraaf gedurende een aantal jaren onderwerp van kritiek en stonden sommigen in de internationale gemeenschap er sceptisch en terughoudend tegenover (BPS, 1986 and 2004; Cross & Saxe, 2001; Ekman, 1985; Fielder, Schmid & Stahl, 2002; Lykken, 1998). Des-

* Medische Faculteit, Disciplinegroep Biologische Psychiatrie. Rijksuniversiteit Groningen. Correspondentieadres: FPC Dr. S. van Mesdag, Engelse Kamp 5, 9722 AX Groningen. Telefoon: 050-5221224. Email: f.jg.buschman@dji.minjus.nl

** Wilcox Psychological Associates, UK and University of Birmingham, Verenigd Koninkrijk

*** S.O.S. Services, Marietta, Georgia and University of Birmingham, Verenigd Koninkrijk

**** WODC (Wetenschappelijk onderzoeks- en documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie), Universiteit van Tilburg / Katholieke Universiteit Leuven, België.

***** De Waag

ondanks blijkt uit verdere publicaties over de polygraaf dat deze methode een belangrijke rol kan spelen bij risicotaxatie en het voorkomen van recidive (Middleton, Wilcox & Sosnowski, 1999; Salter, 1997; 1998; Wilcox, 2000; Wilcox, Sosnowski & Middleton, 1999; Wilcox, Sosnowski, Warberg & Beech, 2005). Verder heeft het gebruik van deze techniek een toename van het aantal gevallen van parafilie en daarmee samenhangende delicten en slachtoffers aan het licht gebracht (Abrams & Abrams, 1993; Abrams, Hoyt & Jewell, 1991; Ahlmeyer, Heil, McKee & English, 2000; Edson, 1991; English, Pullen & Jones, 1996; O'Connell, 1998; Wilcox, 2002; Wilcox, Foss & Donathy, 2005).

Met betrekking tot delicten die gepleegd zijn via internet hebben Quayle, Vaughan en Taylor (2006a) aangegeven dat internet sinds ongeveer tien jaar alomtegenwoordig is in de meeste huishoudingen, wat zowel veel voordelen als onvermijdelijke problemen met zich mee brengt. De centrale kwestie in dit essay is de productie, distributie en het downloaden van onzedelijke afbeeldingen van kinderen (Quayle, Erooga, Wright, Taylor & Harbinson, 2006b), meestal aangeduid als kinderporno. Kinderporno bestond weliswaar al voor de komst van internet (Taylor, 2002), maar door de technologische ontwikkelingen zijn de productie, het bekijken en de distributie van kinderporno een opvallend lucratieve en hoog ontwikkelde industrie op wereldschaal geworden. Kinderporno is een belangrijk gebied geworden in de wetshandhaving en parallel daarmee onderwerp van maatschappelijke zorg (Taylor & Quayle, 2003). Tegelijkertijd wordt de samenleving zich ervan bewust dat er een heel nieuwe categorie zedendelinquent is ontstaan, een die mogelijk geen contact met zijn slachtoffer heeft gehad (Quayle & Taylor, 2003). Paradoxaal genoeg is hierover zeer weinig literatuur beschikbaar waaruit behandelaars die zich bezighouden met delinquenten op dit gebied informatie kunnen putten (Quayle et al., 2006b; Taylor & Quayle, 2003).

Het lijkt erop dat onzedelijke afbeeldingen van kinderen een aantal belangrijke functies hebben voor personen met seksuele belangstelling voor kinderen (Taylor & Quayle, 2003), onder andere het stimuleren van seksuele opwinding en van fantasieën bij masturbatie. Er zijn aanwijzingen dat deze personen plezier ontleen aan het verzamelen van materiaal waarop kinderen staan afgebeeld, zowel prikkelend als niet-prikkelend. Dit gedrag maakt het ook gemakkelijker sociale relaties aan te gaan met gelijkgezinden. Als laatste is eveneens vastgesteld dat dit gedrag in sommige gevallen daadwerkelijk misbruik kan voorkomen of vervangen (Taylor & Quayle, 2003).

Het is echter bekend dat pornografie door de delinquent ook kan worden gebruikt als onderdeel van grooming, om remmingen bij het slachtoffer weg te nemen, om kinderen te lokken en om seksueel gedrag tussen volwassene en kind te normaliseren (Calder, 2004; Healy, 1997; Quayle & Taylor, 2002). Bovendien biedt internet mogelijkheden om seksueel getinte 'gesprekken' te voeren en te flirten met kinderen in chatrooms. Cooper et al. (1999) wezen erop dat 'cyberseks' de delinquent in staat stelt seksuele fantasieën te operationaliseren die anders vanzelf uitgedoofd zouden zijn, omdat ze niet de onmiddellijke respons door middel van online communicatie zouden krijgen die deze afwijkende interesse versterkt. Dit wordt nog gemakkelijker gemaakt doordat internet de gebruiker de unieke kans biedt meerdere persoonlijkheden aan te nemen (O'Connell, 2004).

Tot nu toe is het onduidelijk welke rol het bekijken van kinderporno heeft in het begaan van 'hands-on' seksuele delicten. Marshall (2000), bijvoorbeeld, is terughoudend met de veronderstelling dat kinderporno een causale factor is bij het begaan van contactdelicten. Hij concludeert echter dat 'blootstelling aan pornografie bij sommige mannen het ontwikkelen van strafbaar seksueel (contact)gedrag kan beïnvloeden' (p. 70), in het bijzonder bij degenen die kwetsbaar zijn geworden door bijvoorbeeld een

verstoorde hechting in hun jeugd. Seto, Maric and Barbaree (2001) stellen dat personen die al de neiging hebben tot het begaan van zedendelicten het meest vatbaar zijn voor het effect van blootstelling aan pornografie; zij zullen bij voorkeur porno uitzoeken die voor hen zeer prikkelend is. Anderen (Itzin, 1997; 2002) zien kinderporno als instrumenteel bij de aanzet tot en het plegen van zedendelicten.

Niettemin zijn de meningen over het gebruik van volwassenenpornografie door zedendelinquenten verdeeld. Er is geen absoluut bewijs dat het een significante rol speelt bij het begaan van zedendelicten. Langevin en Curnoe (2004) beschrijven dat 17% van de zedendelinquenten in hun steekproef aangaf pornografie te hebben gebruikt voor zelfbevrediging, onmiddellijk vóór of tijdens het begaan van het zedendelict. Zorgelijk was het grotere aantal pedofielen dat aangaf algemeen pornografisch materiaal te hebben gebruikt tijdens het begaan van een zedendelict gericht tegen een kind. Marshall (1988) ontdekte dat iets meer dan een derde van de zedendelinquenten in zijn steekproef aangaf tot een zedendelict te zijn gekomen na blootstelling aan pornografie, terwijl 53% van de pedofielen en 33% van de verkrachters opzettelijk dergelijk materiaal had gebruikt bij de voorbereiding van het delict. Marshall is van mening dat dit waarschijnlijk een rol speelde bij het wegnemen van remmingen: het temperde mogelijke interfererende gewetensproblemen of gevoelens van empathie door een tijdelijke verhoging van de zelfzuchtige seksuele prikkeling.

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar het beoordelen van 'internetdelinquenten' (Quayle & Taylor, 2002). Elke nieuwe methode om informatie in te winnen over het gedrag, de interesses en houdingen van zedendelinquenten zou daarom een nuttige aanvulling zijn op de nu beschikbare meetinstrumenten. Welke beoordelingstechniek ook wordt gebruikt (mondelinge en schriftelijke zelfrapportage of psychometrische methoden), de beperkingen zijn significant, omdat er voor een belangrijk deel moet worden afgegaan op wat de zedendelinquent over zichzelf rapporteert. Laws en Donohue (1997) merken op dat de denkschema's die gepaard gaan met seksuele afwijkingen behoren tot de moeilijkst meetbare. Dit is deels te wijten aan de neiging tot het geven van onjuiste informatie over seksuele zaken, vooral stigmatiserende, omdat zedendelinquenten bang zijn voor de negatieve consequenties als zij volledige openheid geven over hun seksuele afwijking (Beckett, 1994).

Het gebruik van de polygraaf biedt een kans om een indruk te krijgen van de ernst van de seksuele afwijking bij een persoon. In dit artikel presenteren wij de eerste gegevens die in Nederland met behulp van de polygraaf zijn verkregen; ze onderstrepen de belangrijke rol die polygrafie speelt bij het vroegtijdig opsporen van risicogedrag (Wilcox, & Sosnowski, 2002; 2005) bij zedendelinquenten die gebruik maken van internet.

METHODEN

Proefpersonen

De steekproef bestond uit 25 volwassen mannen die allen waren gearresteerd en veroordeeld na een internetinfiltratie door Interpol en de FBI. Zij waren allen onbekend bij de politie en geen van hen stond geregistreerd wegens een zedendelict. De 'internetdelinquenten' waren allemaal behandeld in De Waag tussen 2004 en 2005 en deden vrijwillig mee aan een SHDE. Ze waren allen van blank/Europese etniciteit en hun leeftijd varieerde van 24 tot 65 jaar, met een gemiddelde van 41 jaar.

Definitie van liegen

De geoperationaliseerde definitie van liegen voor dit onderzoek is gebaseerd op de verschillende definities die in Nederland worden gebruikt (DePaulo, et.al., 1996; Ekman, 1985; Krauss, 1981; Mitchell, 1986; Vrij, 1998). Dit onderzoek definieert liegen als '*...het bewust gebruiken van het woord "ja" of "nee" terwijl de proefpersoon weet dat dit antwoord niet in overeenstemming is met de feiten. Dit weten houdt in dat de spreker de bedoeling heeft de luisteraar te misleiden om negatieve consequenties te vermijden en (dus) positieve consequenties te bewerkstelligen.*'

Procedure

Voorafgaand aan het onderzoek bestudeerde de polygrafist de behandelverslagen grondig. Deze informatie betrof de mate waarin de afwijkende interesse aanwezig was, het masturbatiegedrag, de soort pornografie en de mate waarin dit gebruikt werd, de belangstelling voor kindermisbruik en de inhoud van de kinderporno, door de delinquenten onthuld in hun zelfrapportage die deel uitmaakt van de standaardprocedure voor de klinische intake.

Het polygraafonderzoek bestond uit een vraaggelsgesprek voorafgaand aan het onderzoek, het daadwerkelijke polygraafonderzoek en een vraaggelsgesprek na het onderzoek, wat gemiddeld twee en een half uur duurde.

Tijdens het voorafgaande vraaggelsgesprek kregen de delinquenten uitleg over de principes die ten grondslag liggen aan de polygraaf en over de werking van het instrument en ze kregen instructies over de onderwerpen van het daadwerkelijke polygraafonderzoek. Te onderzoeken zaken die naar voren waren gekomen tijdens het structurele vraaggelsgesprek over de seksuele voorgeschiedenis werden verkend. Specifieke vragen werden gesteld over activiteiten van de proefpersoon in het verleden op het gebied van kinderporno (betrokkenheid/interesse) (zie Appendix A). Specifieke vragen over daadwerkelijke 'hands-on'-delicten werden uit de vragenlijst weggelaten. Immers, indien er werd gelogen over 'hands-on'-delicten, zouden de bijbehorende stressreacties – geactiveerd door de angst om te worden 'betraapt op liegen' – de stressreacties behorend bij het liegen over ander ('minder ernstig') seksueel gedrag kunnen temperen. Dit temperende effect zou de betrouwbaarheid van de interpretatie van het polygraafonderzoek drastisch beïnvloeden.

Tijdens het daadwerkelijke polygraafonderzoek werd aan elke delinquent gevraagd of hij naar waarheid had geantwoord op de vragen over betrokkenheid bij/interesse in kinderporno. Er werd een single issue test (DoDPI) gebruikt, bestaande uit zes inhoudelijke vragen (drie relevante vragen en drie vergelijkende vragen) en vier controlevragen (symptomatisch en irrelevant). Door de DoDPI-techniek was het mogelijk betrokkenheid bij/belangstelling voor kinderporno te onderzoeken met behulp van de volgende relevante vragen:

1. Hebt u opzettelijk informatie achtergehouden op de vragenlijst? [Nee].
2. Hebt u bij een of meer vragen op de vragenlijst gelogen over uw gedrag in het verleden? [Nee].
3. Hebt u alle vragen op de vragenlijst naar waarheid beantwoord? [Ja].

De psychofysiologische reacties op alle vragen werden geregistreerd met een Lafayette LX4000 polygraaf.

Tijdens het vraaggesprek na het onderzoek werd aan iedere delinquent meegegeeld of hij voor het polygraafonderzoek was 'geslaagd' ('Geen misleiding' als einduitslag) of niet ('Misleiding' als einduitslag). Als een delinquent niet voor het polygraafonderzoek was 'geslaagd', werd hem gevraagd of hij wel of niet informatie had achtergehouden.

Resultaten

Dit onderzoek werd verricht met 25 veroordeelde daders van seksuele delicten via internet. Volgens eigen zeggen waren zij allen geconfronteerd met kinderporno tijdens surfen op internet. Zij verklaarden dat ze, na die ervaring, belangstelling voor kinderporno hadden ontwikkeld (gemiddelde leeftijd 41; SD 9). De gegevens van het polygraafonderzoek gaven echter aan dat de gemiddelde leeftijd waarop deze 25 delinquenten begonnen met masturberen en met het gebruik van kinderporno 27 jaar was (SD 2). Voorafgaand aan het polygraafonderzoek verklaarden deze mannen dat zij op een gemiddelde leeftijd van 41 jaar seksuele belangstelling voor kinderen kregen (bijvoorbeeld dat zij zich seksueel agressief of als predator gingen gedragen); na het polygraafonderzoek daalde de gemiddelde leeftijd echter naar 18 jaar (SD 4). Hoewel de proefpersonen vóór het polygraafonderzoek ontkenden dat ze daadwerkelijk seksuele omgang met kinderen hadden gehad, werd de gemiddelde leeftijd van seksuele activiteit met andere kinderen na de polygraaftest vastgesteld op 14 jaar (SD 2). Alle delinquenten gaven dit gedrag toe.

TABEL 1: CATEGORIEËN KINDERPORNO

Categorieën	Data zelfrapportage N=25		Data polygraaf N=25	
	Rangorde	n	Rangorde	n
1. Suggestieve afbeeldingen	5,5	n = 11	9,5	n = 11
2. Naakte afbeeldingen	5,5	n = 11	9,5	n = 11
3. Onbedoelde erotische suggesties	3,5	n = 12	7,5	n = 12
4. Erotisch poseren gedeeltelijk gekleed	3,5	n = 12	7,5	n = 12
5. Erotisch poseren naakt	2	n = 13	6	n = 13
6. Geslachtsdelen laten zien	1	n = 16	4	n = 16
7. Expliciete seks tussen kinderen	8	n = 6	2	n = 18
8. Expliciete seks kind en volwassene	8	n = 6	4	n = 16
9. Penetratie door volwassenen	8	n = 6	1	n = 19
10. Seks tussen dier en kind	10	n = 2	4	n = 16

Tabel 1 toont bekentenissen van het kijken naar verschillende categorieën kinderporno. Alle 25 delinquenten maakten melding van masturbatie met gebruik van één van de soorten erotische afbeeldingen van naakte kinderen (categorie 1-6). Zes delinquenten bekenden naar expliciete afbeeldingen van seksuele contacten te hebben gekeken

(categorie 7-9) tijdens het masturberen, en 2 delinquenten vertelden tijdens het masturberen afbeeldingen te hebben gebruikt van seks tussen dieren en kinderen (categorie 10). Bij de categorieën 7-10 is opmerkelijk dat volgens de polygraafgegevens 19 delinquenten (tegen 6 volgens zelfrapportage) regelmatig masturbeerden met afbeeldingen van volwassenen die kinderen penetreren. Nog eens 18 delinquenten bleken afbeeldingen te bekijken met expliciete seksuele activiteiten tussen kinderen, 16 bekeken afbeeldingen met expliciete seks tussen kinderen en volwassenen en 16 gebruikten ook afbeeldingen met seks tussen dieren en kinderen.

Tussen de zelfrapportage en de met de polygraaf verkregen gegevens bleken verschillen te bestaan met betrekking tot voorkeur voor afbeeldingen. De delinquenten gaven in hun zelfrapportage de grootste voorkeur aan voor de categorieën 3 tot 6. De polygraafgegevens onthulden dat hun echte belangstelling zich concentreerde rond de categorieën 7 tot 10.

TABEL 2: LEEFTIJD VAN SLACHTOFFERS DIE OPTREDEN IN HET PORNOGRAFISCHE MATERIAAL

Leeftijdsgroepen	Data zelfrapportage N=25		Data polygraaf N=25	
	Rangorde	n	Rangorde	n
6 jaar en jonger	Rangorde 3	n = 7	Rangorde 3	n = 10
Tussen 7 en 12 jaar	Rangorde 2	n = 9	Rangorde 2	n = 17
Tussen 13 en 18 jaar	Rangorde 1	n = 18	Rangorde 1	n = 18

Tabel 2 laat zien dat volgens de zelfrapportage de minste seksuele belangstelling werd geassocieerd met de jongste leeftijdsgroep en de meeste belangstelling met kinderen in de puberteit. Deze rangorde in de voorkeur veranderde niet op basis van de polygraafgegevens, hoewel deze gegevens wel onthulden dat het aantal delinquenten met belangstelling voor kinderen in de prepuberteit (7-12 jaar) bijna verdubbelde.

TABEL 3: INTERESSE IN SEKSUELE AFBEELDINGEN

Combinaties	Data zelfrapportage N=25		Data polygraaf N=25	
	Rangorde	n	Rangorde	n
1. Jongen alleen	Rangorde 2	n = 11	Rangorde 6	n = 11
2. Meisje alleen	Rangorde 1	n = 18	Rangorde 1	n = 18
3. Jongens met jongens	Rangorde 4	n = 5	Rangorde 4,5	n = 12
4. Meisjes met meisjes	Rangorde 3	n = 10	Rangorde 2,5	n = 15
5. Jongens met meisjes	Rangorde 5,5	n = 3	Rangorde 4,5	n = 12
6. Volwassen man met kind	Rangorde 5,5	n = 3	Rangorde 2,5	n = 15
7. Volwassen vrouw met kind	Rangorde 7	n = 0	Rangorde 7	n = 4

Tabel 3 geeft de aantallen delinquenten met belangstelling voor afbeeldingen van seksuele partners die in verschillende combinaties expliciete seksuele handelingen verrichtten. Zowel de zelfrapportage als de polygraafgegevens lieten zien dat de voornaamste belangstelling voortdurend uitging naar kinderpornoafbeeldingen van een

meisje dat alleen was en seksuele handelingen verrichtte. De polygraafgegevens lieten echter zien dat een groter aantal delinquenten melding maakte van belangstelling voor afbeeldingen van jongens met jongens, meisjes met meisjes, jongens met meisjes, volwassen mannen met kinderen en volwassen vrouwen met kinderen, dan bij de zelfrapportage. De zelfrapportage gaf als resultaat dat 3 delinquenten toegaven belangstelling te hebben voor afbeeldingen van seks tussen een volwassen man en een kind, terwijl dit aantal volgens de polygraafgegevens 15 was.

TABEL 4: RISICOGEDRAG TEN OPZICHTE VAN KINDEREN

Risicogedrag ten opzichte van kinderen	Data zelfrapportage N=25		Data polygraaf N=25	
Masturberen bij fantasieën over seks met kinderen	Rangorde 1	n = 4	Rangorde 1	n = 19
Plannen maken voor seks met kinderen	Rangorde 2	n = 3	Rangorde 3	n = 8
Contact zoeken	Rangorde 3	n = 1	Rangorde 2	n = 15

Tabel 4 laat zien welke gegevens door zelfrapportage, en welke door de polygraaf onthuld werden over risicovol gedrag tegenover kinderen. De meerderheid, 21 van de 25 delinquenten, ontkende in de zelfrapportage elke soort van risicogedrag ten opzichte van kinderen. Het polygraafonderzoek liet echter zien dat 15 delinquenten bekenden te hebben gemasturbeerd tijdens fantasieën over seks met kinderen. Verder gaven 9 van deze 15 delinquenten toe te hebben gemasturbeerd tijdens het kijken naar kinderen in het openbaar, en 4 bekenden dat ze hadden gemasturbeerd terwijl ze kinderen overhaalden naakt te poseren voor de webcam. Nog eens 14 delinquenten bekenden dat ze op openbare plaatsen aan *cruising* hadden gedaan met de bedoeling contact te leggen met een kind; 5 delinquenten hadden foto's gemaakt van onbekende kinderen om bij masturbatie te gebruiken. Verder bekenden nog 5 delinquenten dat ze concrete scenario's hadden voor het geval dat de kans op seks met kinderen zich voordeed.

DISCUSSIE

In dit onderzoek werd de bruikbaarheid bestudeerd van polygraafonderzoek naar bekentenissen van veroordeelde 'internetdelinquenten' over hun seksuele voorgeschiedenis. Het bracht interessante verschillen aan het licht tussen het aantal bekentenissen van kinderpornogebruik door zelfrapportage en met behulp van de polygraaf.

In deze eerste Nederlandse studie naar de polygraaf bleek dat het polygraafonderzoek nuttig is als middel om meer nauwkeurige, realistische en in veel gevallen nog niet eerder onthulde details te verkrijgen betreffende seksueel gedrag tegenover kinderen van mannen die onder behandeling stonden voor zedendelicten. Het gebruik van polygrafie leverde een scala aan relevante informatie op, waaronder belangrijke delictspecifieke en risicogegrelateerde gegevens. Evenals in gelijksoortige internationale onderzoeken, werd in deze studie naar de polygraaf ook informatie verkregen over de mate en de aard van het strafbare seksuele gedrag dat de proefpersonen hadden vertoond, wat voorheen in zelfrapportages niet aan het licht was gekomen. Verder werd duidelijker hoe zeer ze in werkelijkheid betrokken waren bij risicovolle activiteiten die geassocieerd werden met mogelijke toekomstige delicten.

Hoewel polygrafie na veroordeling voortdurend zijn nut bewijst bij het werk met zedendelinquenten, is de wetenschappelijke waarde van polygrafie nog onderwerp

van discussie. Critici stellen dat alleen al het psychologische effect op de persoon van het geloven dat misleiding kan worden aangetoond, genoeg is om deze persoon bekennen te laten doen (i.e. de bogus pipeline-theorie), en dat dezelfde gegevens kunnen worden verkregen met een niet-werkende polygraaf (placebo).

De auteur stelt echter dat zonder de psychofysiologische reacties die optraden bij de antwoorden van de 25 delinquenten, het niet mogelijk was geweest te bepalen of ze de vragen eerlijk hadden beantwoord. Zonder de psychofysiologische reacties zou het interview niets meer geweest zijn dan een andere manier van zelfrapportage, zonder gegevens op grond waarvan kon worden bepaald of de delinquent had gelogen of niet. De bevindingen van dit onderzoek geven aan dat de polygraaf effectief kan worden gebruikt om een groter inzicht te krijgen in de interesses en afwijkende gedragingen van delinquenten, wat nog met geen enkele andere methode mogelijk is geweest. Onderzoek heeft aangetoond dat de polygraaf met 85-91% een significant grote betrouwbaarheid heeft (NRC, 2002), en dat de voorspellende waarde van gevalideerde polygraaftechnieken 90% is (Krapohl, 2006). Daarnaast heeft meer recent onderzoek van Grubin (2006) substantiëler bewijs geleverd voor de nauwkeurigheid van de polygraaf.

Desondanks is er geen statistisch bewijs voor enige *ground truth* bij de meting van gedrag. Dat komt doordat gedrag dat gisteren niet plaatsvond, altijd vandaag kan plaatsvinden, en geen enkele *base rate* voor gedrag of *ground truth* of percentage mensen in een populatie met een bepaalde eigenschap kan voorspellen wat er morgen zal gebeuren. Juist dat maakt het nut van de polygraaf duidelijk: die heeft niets te maken met voorspellingen. Het principe van de *base rate* beïnvloedt alleen het vertrouwen dat we hebben in beslissingen gebaseerd op onderzoeksresultaten. Wij beschouwen de toevoeging van de polygrafische interviewmethode aan de beoordeling en supervisie van reeds veroordeelde zedendelinquenten als een belangrijke bijdrage – die in de toekomst alleen maar groter zal worden – aan de besluitvorming over voorwaardelijke invrijheidstelling en vrijheidsbenaming van veroordeelden.

CONCLUSIE

De uitkomsten van dit onderzoek repliceren deels de resultaten van eerder onderzoek, dat een stijging aantoonde in het aantal meldingen van strafbaar gedrag door het gebruik van de polygraaf (Ahlmeyer, et al 2000; O'Connell, 1998; Salter, 1997; 1998; Wilcox et al, 1999; Wilcox, Sosnowski, Middleton & Grubin, 2002; Wilcox & Sosnowski, 2005). Deze gegevens dragen ook bij aan de literatuur over kinderporno, met name over voorkeur en gedrag van 'internetdelinquenten', waarbij de relatie tussen deze handelwijze en contactmisdrijven nog onduidelijk is. De internetgebruiker heeft de keuze uit een enorme hoeveelheid pornografie. Het is mogelijk, zowel door het achterhalen van directe computergegevens (indien uitvoerbaar) als door polygraafonderzoek, om te evalueren wat voor soort kinderporno er is gedownload, bekeken en verzameld. In het bijzonder bewijst dit huidige onderzoek dat het downloaden van kinderporno serieus moet worden beschouwd als potentieel cross-overgedrag voor contactdelicten tegen kinderen, gezien het hoge aantal door de polygraaf geregistreerde risicogedragingen ten opzichte van kinderen. In het verleden geloofde men (zoals opgemerkt door Abel en Rouleau, 1990), dat het patroon van zedendelicten niet bijzonder gevarieerd was en daardoor nogal voorspelbaar. Abel en Rouleau betwisten dit idee in hun onderzoek; de uitkomsten van hun studie geven opnieuw een bevestiging van de vaak diverse en ruwe aard van het seksuele gedrag van de delinquenten.

Abel (1999) vermeldt dat de polygraaf, als aanvullend instrument voor informatie-verzameling, een zeer nuttige indicator is voor risicotaxatie. Onderzoek heeft een hoger aantal cross-overgedragingen van zedendelinquenten aangetoond door het gebruik van de polygraaf (Ahlmeier et al, 2000). Heil et al, (2000), English et al, (2000), en English et al, (2003) pleiten voor de integratie van de polygraaf in de totale behandeling en supervisie, als middel om dit onderwerp systematisch te kunnen benaderen. Ook gedragingen zoals het gebruik van pornografie, het frequent zich ophouden op plaatsen waar regelmatig kinderen komen, het trachten alleen te zijn met kinderen, excessieve masturbatie bij ongepaste fantasieën en het ongepaste gebruik van internet zijn beter zichtbaar geworden door toepassing van de polygraaf. In deze studie is zijn bruikbaarheid aangetoond. Hierdoor is een breder inzicht ontstaan in het gebruik van kinderporno, het daaraan gerelateerde gedrag en de potentiële risicofactoren voor 'internetdelinquenten', wat anders niet zou zijn opgemerkt. Deze delictgerelateerde factoren (Marshall, Anderson & Fernandez, 1999) kunnen gedragsverandering beïnvloeden, en vooral kunnen ze dynamische (d.w.z. steeds veranderende) risicofactoren beïnvloeden (Thornton, 2000). Deze beide zaken hebben een uiterst belangrijk effect op de mate van succes van de resocialisatie van zedendelinquenten (Grubin et al, 2004; Wilcox & Sosnowski, 2005).

Ondanks de potentiële voordelen van het gebruik van de polygraaf die in dit onderzoek zijn beschreven, heeft deze studie zijn beperkingen. Het zou nuttig zijn een soortgelijk onderzoek te repliceren, waarbij met een groter cohort wordt gewerkt en met delinquenten in verschillende omstandigheden, bijvoorbeeld gevangenispopulaties. Hieronder bevinden zich vaak meervoudige daders van ernstiger delicten via internet. Dat neemt niet weg dat dit onderzoek het nut benadrukt van de polygraaf bij de voortgaande beoordeling van 'internetdelinquenten' in combinatie met andere beoordelingsmethoden.

BIBLIOGRAFIE

- Abel, G.G. (1999). *Assessing and Treating Sex Offenders*. Conference, Specialized Training Services. Chicago, Illinois.
- Abel & Rouleau (1990). The nature and extent of sexual assault. In W.L., Marshall, D.R., Laws & H.E., Barbaree (Eds.) *Handbook of sexual assault: Issues, theories, and treatment of the offender* (pp. 9-21). New York: Plenum Press.
- Abrams, S. & Abrams, J.B. (1993). *Polygraph testing of the pedophile*. Portland, OR: Ryan Gwinner Press.
- Abrams, S., Hoyt, D. & Jewell, C. (1991). The effectiveness of the disclosure test with sex abusers of children. *Polygraph*, 20, 204-213.
- Abrams, S. & Ogard, E. (1986). Polygraph Surveillance of Probationers. *Polygraph* (1986): 15, 174-182.
- Ahlmeier, S., Heil, M., Mckee, B. & English, K. (2000). The Impact of Polygraphy on Admissions of Victims and Offences in Adult Sexual Offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*. 12, 2.
- Beckett, R.C. (1994). Assessment of sex offenders. In T. Morrison, M. Erooga & R.C. Beckett (Eds.), *Sexual offending against children; assessment and treatment of male abusers* (pp. 55-80). London, UK: Routledge.
- British Psychological Society (1986). Report of the working group on the use of the polygraph in criminal investigations and personnel screening. *Bulletin of the British Psychological Society*, 39, 81-94.

- British Psychological Society (2004). *A Review of the Current Scientific Status and Fields of Application of Polygraphic Deception Detection*. Leicester, UK: BPS Working Party.
- Calder, M.C. (2003). The Internet: potential, problems and pathways to hands-on offending. In M.C. Calder (Ed.). *Child Sexual Abuse and the Internet: Tackling the New Frontier* (pp. 1-24). Dorset, UK: Russell House Publishing Ltd.
- Cooper, A., Scherer, C., Boies, S.C. & Girdon, B.L. (1999). Sexuality on the Internet: From sexual exploitation to pathological expression. *Professional Psychology*, 30, 154-164.
- Cross, T. & Saxe, L. (2001). Polygraph testing and sexual abuse: The lure of the magic lasso. *Child Maltreatment*, 6(3), 195-206.
- DePaulo, B.M., Kashy, D.A., Kirkendol, S.E., Wyer, M.M. & Epstein, J.A. (1996). *Lying in everyday life*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70, 979-995.
- Edson, C.F. (1991). *Sex Offender Treatment*. Jackson County, OR: Department of Corrections.
- Ekman, P. (1985). *Telling lies*. New York, NJ: W.W. Norton.
- English, K., Jones, L., Pasini-Hill, D., Patrick, D. & Cooley-Towell (2000). The Value of Polygraph Testing in Sex Offender Management. Research Report submitted to the National Institute of Justice, Denver, Grant number D97LBVX0034.
- English, K., Jones, L., Patrick, D. & Pasini-Hill, D. (2003). Sexual offender containment: Use of the post conviction polygraph. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 989, 411-426.
- English, K., Pullen, S. & Jones, L. (Eds.) (1996). *Managing adult sex offenders: A containment approach*. Lexington, KY: American Probation and Parole Association.
- Fiedler, K., Schmid, J. & Stahl, T. (2002). What is the current truth about polygraph lie detection? *Basic and Applied Social Psychology*, 24 (4), 313 – 324.
- Grubin, D. (2006). Polygraph Pilot Study: Final Report. [Internet]. London, Home Office. Beschikbaar via <<http://www.probation.homeoffice.gov.uk>> [Toegevoegd 18 mei 2007].
- Grubin, D., Madsen, L., Parsons, S., Sosnowski, D. & Warberg, B. (2004). A Prospective Study of the Impact of Polygraphy on High Risk Behaviours in Adult Sex Offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 16, 3, 209-222.
- Healy, M. (1997). Child pornography: An international perspective, prepared as a working document for the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children. Retrieved 5 maart 2005 van: <http://www.usis.usemb.se/children/csec/215e.htm>
- Heil, P., Ahlmeyer, S., McCullar, B. & McKee, B. (2000). Integration of polygraph testing with sexual offenders in the Colorado Department of Corrections. *Polygraph*, 29, 26-30.
- Holden, E.J. (2000). Pre- and post-conviction polygraph: Building blocks for the future – Procedures, principles, and practices. *Polygraph*, 29(1), 69-98.
- Itzin, C. (1997). Pornography and the organization of intrafamilial and extrafamilial child sexual abuse: Developing a conceptual model. *Child Abuse Review*, 6, 94-106.
- Itzin, C. (2002). Pornography and the construction of misogyny. *The Journal of Sexual Aggression*, 8, 4-42.
- Krapohl, D.J. (2006). Validated Polygraph Techniques. *Polygraph*, 35(3), 149-155.
- Krauss, R.M. (1981). Impression formation, impression management, and nonverbal behaviours. In E.T. Higgins, C.P. Herman & M.P. Zanna (Eds.), *Social cognition: The Ontario Symposium* (Vol 1, pp. 323-341) Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Langevin, R. & Cunroe, S. (2004). The use of pornography during the commission of sexual offenses. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 48, 572-86.

- Laws, D.R. & O'Donohue, W. (1997). Fundamental issues in sexual deviance. In D.R. Laws & W. O'Donohue (Eds.), *Sexual Deviance: Theory, assessment and treatment* (pp. 1-22). NY: The Guildford Press.
- Lykken, D.T. (1998). *A Tremor in the Blood: Uses and Abuses of Lie Detection*. (2nd ed.). New York: Plenum.
- Marshall, W.L. (1988). The use of sexually explicit stimuli by rapists, child molesters and nonoffenders. *Journal of Sex research*, 10, 127-131.
- Marshall, W.L. (2000). Revisiting the use of pornography by sexual offenders: Implications for theory and practice. *The Journal of Sexual Aggression*, 6, 67-77.
- Marshall, W. L., Anderson, D. & Fernandez, Y. M. (1999). *Cognitive behavioural treatment of sexual offenders*. Chichester: John Wiley & Sons.
- Middleton, D., Wilcox, D. & Sosnowski, D. (1999). *Truth, lies and the polygraph*. Essay gepresenteerd op de Annual Conference of the National Organisation for the Treatment of Abusers (NOTA), York, England, September 1999.
- Mitchell, R.W. (1986). A framework for discussing deception. In R.W. Mitchell & N.S. Mogdil (Eds.), *Deception: Perspectives on human and nonhuman deceit* (pp. 3-40). Albany: State University of New York Press.
- National Research Council (2002). *The polygraph and lie detection*. Committee to Review the Scientific Evidence on the Polygraph. Division of Behavioral and Social Sciences and Education. Washington, DC: The National Academies Press.
- O'Connell, M.A. (1998). Using Polygraph Testing to Assess Deviant Sexual History of Sex Offenders. *Dissertation Abstracts International*, 58, 3023.
- O'Connell, R. (2004). From fixed to mobile Internet: The morphing of criminal activity on-line. In M.C. Calder (Ed.) *Sexual Abuse and the Internet: Tackling the New Frontier* (pp.37-57). Lyme Regis: Russell House Publishing.
- Pilkington, D. & Kremer, D. (1995). A review of the epidemiological research on child sexual abuse. Community and college student samples. *Child Abuse Review*, 4, 302-315.
- Quayle, E., Erooga, M., Wright, L., Taylor, M. & Harbinson, D. (2006b). *Only Pictures? The-rapeutic work with Internet sex offenders*. Lyme Regis: Russell House Publishing.
- Quayle, E. & Taylor, M. (2002). Paedophiles, pornography and the Internet; assessment issues. *British Journal of Social Work*, 32, 863-875.
- Quayle, E. & Taylor, M. (2003). Model of problematic Internet use in people with a sexual interest in children. *Cyberpsychology and Behaviour*, 6, 93-106.
- Quayle, E., Vaughan, M. & Taylor, M. (2006a). Sex offenders, Internet child abuse images and emotional avoidance: The importance of values. *Aggression and Violent Behavior*, 11, 1-11.
- Salter, A. (1997). *Sex offender assessment and risk management issues*. Essay gepresenteerd op de National Organisation for the Treatment of Abusers Annual Conference, Southampton, England, September 1997.
- Salter, A., (1998). *Sexual offenders: Assessment, risk management and treatment*. (workshop-presentatie)
- Specialized Training Services/ National Organisation for the Treatment of Abusers, London, June 1998.
- Seto, M.C., Maric, A. & Barbaree, H.E. (2001). The role of pornography in the etiology of sexual aggression. *Aggression and Violent Behaviour*, 6, 35-53.
- Sosnowski, D. & Wilcox, D.T. (2001). *Future European Applications of the Polygraph to Sex Offender Assessment and Treatment: A Review of Current UK Research*. Conferentie-presentatie - Veldzicht Forensisch Psychiatrisch Centrum, Balkbrug, Nederland.

- Taylor, M. (2002). The nature and dimensions of child pornography on the Internet. Retrieved 10 juni 2006 van http://www.ipce.info/library_3/files/nat_dims_kp.htm
- Taylor, M. & Quayle, E. (2003). Child pornography: An Internet crime. Hove, UK: Brunner-Routledge.
- Thornton, D. (2000). *Risk Matrix (RM 2000)*. HM Prison and Probation Services Programme Development Section.
- Vrij, A. (1998). Nonverbal communication and credibility. In A. Memon, A. Vrij & R. Bull. *Psychology and Law: truthfulness, accuracy and credibility* (pp. 32-59). Maidenhead, Great Britain: McGraw-Hill.
- Wilcox, D.T. (2000). Application of the Clinical Polygraph Examination to the Assessment, Treatment and Monitoring of Sex Offenders. *The Journal of Sexual Aggression*, 5, 2. 134-152.
- Wilcox, D.T. (2002). Polygraph Examinations of British Sexual Offenders: A Pilot Study on Sexual History Disclosure Testing. Unpublished Doctoral Dissertation. Guildford, Surrey: University of Surrey.
- Wilcox, D.T. (ter perse). *The Use of the Polygraph in Assessing, Treating and Supervising Sex Offenders: A Practitioners Guide*. Chichester: Wiley.
- Wilcox, D.T. & Sosnowski, D. (2002) 'Polygraph testing sex offenders'. *Probation in Europe, Conférence Permanente Européenne de la Probation*, No. 26.
- Wilcox, D.T. & Sosnowski, D. (2005). Polygraph examination of British sexual offenders: A pilot study on sexual history disclosure testing. *Journal of Sexual Aggression*, 11, 1. 3-25.
- Wilcox, D. T., Sosnowski, D. & Middleton, D. (1999). The use of the polygraph in the community supervision of sex offenders. *Probation Journal*, 46, 4. 234-240.
- Wilcox, D.T., Sosnowski, D., Middleton, D. & Grubin, D. (2002). British Applications of the Polygraph to Sex Offender Work: An Update. *NOTANews*, 4, 1. 12-14.
- Wilcox, D.T., Sosnowski, D., Warberg, B. & Beech, A.R. (2005). Sexual history disclosure using the polygraph in a sample of British sex offenders in treatment. *Polygraph*, 34, 3. 171-181.
- Wilcox, D.T., Foss, C.M. & Donathy, M.L. (2005). A case study of a male sexual offender with zoosexual interests and behaviours. *Journal of Sexual Aggression*, 11, 3. 305-317.

APPENDIX

Controlelijst seksueel gedrag tegenover kinderen

Hebt u ooit:

1. op internet gesurft op zoek naar kinderporno	ja / nee
2. kinderporno verzameld	ja / nee
3. kinderporno verspreid	ja / nee
4. kinderporno gemaakt	ja / nee
5. gemasturbeerd bij kinderporno van kinderen in de leeftijd van:	
a. 16 – 12 jaar	ja / nee
b. 12 – 6 jaar	ja / nee
c. 6 – < jaar	ja / nee
6. gemasturbeerd bij kinderporno van kinderen van het volgende geslacht:	
a. alleen meisjes	ja / nee
b. alleen jongens	ja / nee
c. meisjes op meisjes	ja / nee
d. jongens op jongens	ja / nee
e. jongens op meisjes	ja / nee
f. volwassene op kind	ja / nee
g. dier op kind	ja / nee
7. gemasturbeerd bij kinderporno met de volgende inhoud:	
a. suggestieve afbeeldingen van spelende kinderen	ja / nee
b. naakte afbeeldingen van spelende kinderen	ja / nee
c. afbeeldingen met onbedoelde erotische suggesties (badende kinderen)	ja / nee
d. afbeeldingen van kinderen die gedeeltelijk gekleed poseren	ja / nee
e. afbeeldingen van kinderen die naakt poseren	ja / nee
f. afbeeldingen van kinderen die hun geslachtsdelen laten zien	ja / nee
g. expliciete afbeeldingen van kinderen die seks bedrijven	ja / nee
h. expliciete afbeeldingen van volwassenen die seks bedrijven met kinderen	ja / nee
i. afbeeldingen van kinderen die worden gepenetreerd door volwassenen	ja / nee
j. afbeeldingen van kinderen die worden gepenetreerd door dieren	ja / nee
8. aan voyeurisme gedaan incl. masturbatie (observeren met seksuele bedoelingen)	ja / nee
9. afbeeldingen verzameld van (bekende) kinderen	ja / nee
10. onbekende kinderen gefilmd als materiaal voor masturbatie	ja / nee
11. gemasturbeerd bij fantasieën over eigen seks met kinderen	ja / nee
12. naar kinderen gekeken met seksuele bedoelingen (incl. cruising)	ja / nee
13. met kinderen gechat op internet met seksuele bedoelingen	ja / nee
15. met kinderen ge-sms't met seksuele bedoelingen	ja / nee